

NIELS RØNSHOLDT

LIV

Niels Rønsholdt er født i 1978, og har sat toner sammen til musik så længe han kan huske. Hans formelle uddannelse består dels af private studier hos Lasse Laursen og Helmut Oehring i Berlin og dels af undervisning på Det Jyske Musikkonservatorium, hvor blandt andre Bent Sørensen og **Karl Aage Rasmussen** var blandt hans undervisere.

I dag indtager han selv rollen som underviser på selv samme konservatorium, hvor han har været ansat som lærer i komposition siden **2013**.

Ved siden af sit virke som komponist er Niels Rønsholdt på flere forskellige måder aktiv i miljøet omkring dansk musikliv, dels med tillidsposter i **Statens Kunstfond** og Dansk Komponistforening, dels med et stort engagement inden for udbredelsen af den ny musik på spillesteder og festivaler.

Niels Rønsholdt indgår i langvarige samarbejder med forskellige aktører på musik- og kunstscenen, blandt andet har han i en årrække arbejdet sammen med installationskunstneren Signe Klejs og ensemblet SCENATET.

MUSIK

Formen på Niels Rønsholdts værker spænder vidt; fra ensemble- og orkestermusik over eksperimenterende opera til performances og installationsværker. Derimod løber en art tematisk rød tråd gennem hans værker, som alle først og fremmest er kendetegnet ved en helt særegen intimitet. Det kommer blandt andet til udtryk i en udpræget sanselighed og skrøbelighed – dels i lydbilledet og dels i udførelsen af værkerne. Sanseligheden er ofte knyttet til et kropsligt fænomen, eksempelvis i form af konkrete lyde som i værket *Die Wanderin* (2007), hvor lyden af fodtrin og hjertebanken udfolder et narrativ for lytteren.

I det intime univers, som musikken inviterer os ind i, forsøger Rønsholdt at nå frem til et udtryk, der appellerer direkte til publikum. Det gør han blandt andet gennem patosfyldte, ekspressive og relativt enkle kompositioner. Eksempelvis i sangcyklussen *Songs of Doubt (Prospect/Retrospect)* (2015) imiterer kompositionens struktur værkets basalt genkendelige indhold. Sangene handler om tøven, om at se både fremad og bagud når man står foran store beslutninger i livet, og denne ubeslutsomhed udtrykkes i både tekst og melodier, som tøver og vender om igen og igen.

Relationen til publikum spiller en særlig rolle i Niels Rønsholdts værker, og når han forsøger at skrælle de lag af, som adskiller publikum og værk, gælder det ikke mindst for situationen, hvor værkerne opføres. Her kan den gennemøvede tekniske kunnen ifølge Rønsholdt komme til at stå som et filter for værkets indhold, og i stedet sættes intimiteten på spidsen i form af en udpræget skrøbelighed og ærlighed, når Rønsholdt selv går på scenen som uskolet sanger og performer i sine egne værker.

En særlig gren af Niels Rønsholdts kompositoriske arbejde udfoldes i duoen Klejs & Rønsholdt i samarbejde med designer og installationskunstner Signe Klejs. Sammen har

de skabt en række værker, hvor visuelle og lydlige udtryk smelter sammen i sceniske eller installatoriske oplevelser. Her er intimiteten stadig i højsædet, og med inddragelsen af interaktive elementer spiller ikke bare komponistens men også publikums krop en rolle i værket.

UDVALGTE VÆRKER

Me Quitte

Me Quitte (2013) er en sangcyklus skrevet med udgangspunkt i den fransk-belgiske visesanger Jacques Brels hjerteskræende klassiker *Ne Me Quitte Pas* fra 1959. Brels chanson repræsenterer ifølge Rønsholdt indbegrebet af den vestlige populærkulturs romantiske forestilling om kærligheden som ren, smuk og god, men i *Me Quitte* spejlvender Rønsholdt denne kliché.

I pamfletten til cd-udgivelsen af de 11 sange udtaler Rønsholdt: "*Kærligheden er smuk – klart, men den er også noget, som trækker destruktive spor igennem menneskers liv. Og den er årsag til lige så meget splid og ulykke som til det gode.*"

Rønsholdt lægger spejlvendingen ind i på flere planer i værket. Teksten til hans lyriske melodier består af fragmenter fra Brels sang, men fragmenterne er spejlvendt og synges baglæns, indstuderet med lyden af baglæns for øje så det naturlige anslag af toner og ord er erstattet af små afsluttende crescendoer.

En væsentlig spejling ligger i selve opførelsen af værket. En virtuos crooner som Jacques Brel demonstrerer sikkerhed, overskud og magt, men i *Me Quitte* går Rønsholdt selv på scenen som den utrænede sanger, han er, og han stiller al sin usikkerhed, skrøbelighed og afmagt til skue.

Me Quitte blev skrevet til SCENATET, som uropførte værket i 2013, og året efter skrev Rønsholdt en version for fuldt orkester. I 2016 udkom ensembleversionen af værket på CD.

Ord for Ord

Ord for ord (2014) er en hyperintim performanceopera, hvori Niels Rønsholdt selv synger alle operaens **fem** roller. *Ord for ord* går stik imod den traditionelle operas dramatiske greb – i stedet for patos og storladent drama sætter Rønsholdt intimitet og minimalisme. Værket undersøger så at sige, hvor lidt der skal til for at forvandle virkeligheden til en opera.

Librettoen er skrevet i et hverdagsligt talesprog, der vækker mindelser om jalousifyldte sms-korrespondancer mellem uafklarede elskende med ordvekslinger som:

- Du skal fand'me være ærlig. Kom nu, kære. Hvem mon du er sammen med?
- Jeg er din, ingen andres.
- Er det hende igen?
- Hvem?
- Årh, hold dog op.
- Jeg er alene.

Musikalsk er værket holdt i ekstrem minimalisme. Den klassiske operas gennemborende sang og brusende symfoniske klang er hos Rønsholdt afløst af et stilfærdigt recitativ, hvor hver karakter akkompagneres af en enkelt akkord spillet på ét instrument. Scenografien underbygger intimiteten i værket og intimiteten i relationen mellem publikum og kunstner: En kvinde og en mand ligger på et aflangt bord fod mod fod midt i rummet, og omkring dem ligger bunker af frugt, bær, blomster og kager. Manden er Rønsholdt selv, og publikum inviteres til at spise af maden på bordet for at etablere et sanseligt fællesskab mellem publikum og kunstner – eller for at lade publikum træde på kunstneren som værket skrider frem?

Værket opføres for et ganske lille publikum ad gangen, og i komponistens programnoter lyder det: *"Med sin ekstreme minimalisme bliver denne opera sandsynligvis både pinlig, grim og kedelig. Men den bliver sand."*

VÆRKLISTE

Exile (2016)

For stemme(r) og klaver. 18'

Bestilt af The International Brecht Symposium

Shame (2016)

For forstærket kvartet af instrumenter og stemmer. 19'

Kommissioneret af Lore Lixenberg & Trio Zoom

Songs of Doubt (Prospect / Retrospect) (2015)

10 sange for solo stemme, ondes martenot, kor og video. 55'

Kommissioneret af Intro in Situ i samarbejde med Studium Chorale, Musica Sacra og November Music

Forgreninger (Ramifications) (2015)

I samarbejde med Signe Klejs

Permanent installation i Fredensborg

Kommissioneret af Fredensborg Kommune og Statens Kunstfond

Me Quitte (2014)

Sang I-VII orkesterversion for 2 sangere, klaver, guitar og orkester. 35'

Kommissioneret af SCENATET og DR Underholdningsorkestret

Fear and Loath in G Minor (2014)

For forstærket ensemble. Fløjte, klarinet, klaver, violin, cello og kontrabas. 12'

Kommissioneret af KLANG Festival og DissonArt

Ord for ord (2014)

Solo performance opera. 30'

Kommissioneret af Acts Festival og SPOR festival

Americana (2013)

For forstærket strygekvartet. 12'

Kommissioneret af Jack Quartet og Aarhus Unge Tonekunstnere

Home / LoveRacer #3 (2013)

I samarbejde med Signe Klejs

Interaktiv audio/video installation

Kommissioneret af Click Festival og 3LeggedDog, New York

Me Quitte (2013)

11 sange for ensemble. 2 sangere, klaver, slagtøj, guitar, violin og cello. 55'

Kommissioneret af SCENATET

Burning (2012)

For violin, fløjte, cello, klaver og video. 10'

Kommissioneret af The Pearls Before Swine Experience

Skin / LoveRacer #2 (2012)

I samarbejde med Signe Klejs

Interaktiv audio/video installation

Kommissioneret af Click Festival og produceret i samarbejde med 3LeggedDog, New York og Edition·S

Racer / LoveRacer #1 (2011)

I samarbejde med Signe Klejs

Koncertperformance for 4 strygere, video og lydspor. 20'

Kommissioneret af Athelas Sinfonietta

Fish & Fowl (2010)

Albumprojekt i samarbejde med Juliana Hodkinson og SCENATET

Archeopteryx x (2010)

I samarbejde med Lisbeth Sonne og Kasper Daugaard

Performanceopera for 2 performere og ensemble med lydspor. 60'

Gloomy Room (2009)

Performance for slagtøj, live video og lydspor. 8'

Kommissioneret af Mathias Reumert

Honeymoon (2009)

I samarbejde med Signe Klejs

Interaktiv operainstallation. 10'

Kommissioneret af Den Kongelige Opera og CAVI

The Merman (2008/2013)

For stort ensemble med live elektronik, lydspor og video. 20'

For kammerensemble. Fløjte, cello, saxofon, trombone, slagtøj, klaver, violin, bratsch og vokal. 20'

Kommissioneret af Transit Festival og Champ d'Action

Al-Aqsa [The Furthest] (2008)

Miniature for blæserkvartet. 6'

Kommissioneret af Det Jyske Ensemble

Unter den Lidern (2007)

Off-stage violin, bratsch, cello og bas med lydspor, lys og video. 13'

Kommissioneret af Akademie der Künste og Kammerensemble Neue Musik Berlin

Die Wanderin (2007)

For violin, klaver, slagtøj, lydspor og video. 10'

Kommissioneret af Ensemble Intégrales & Sound Around Biennale

Room of Relation (2007)

I samarbejde med Signe Klejs

Interaktiv installation

Hammerfall (2006)

For klaver, saxofon og slagtøj. 9'

Kommissioneret af Edition Wilhelm Hansen og Trio Zoom

Triumph (2006)

Opera for kvindelig vokal, klarinet, kontrabas, slagtøj og elektronik. 30'

Kommissioneret af Figura

Lust, Melancholy (2005)

Melodrama for vokal, fløjte, cello og slagtøj. 16'

Kommissioneret af Ning Ensemble

Wir I (2005)

For guitar og lydspor. 7'

Kommissioneret af Fredrik Munk Larsen

Inside Your Mouth, Sucking the Sun (2002-04)

I samarbejde med Signe Klejs

Kammeropera for sopran, bas-baryton, klarinet, trombone og elektronik. 60'

Drink Me, Make Me Real (2002)

For altsaxofon, slagtøj og lydspor. 7'

Kommissioneret af Duo Kapow

Reach Out and Touch Me (2001)

For mezzosopran og cello eller for sopran, viola da gamba, blokfløjte og violin.

Kommissioneret af AUT